

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2339/2020
28.10.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез и Бисерке Живановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милош Божић, адвокат из ..., против туженог Оператора дистрибутивног система ЕПС „Дистрибуција“ ДОО Београд, Огранак „Електродистрибуција“ Лазаревац, чији је пуномоћник Милица Симовић, адвокат из ..., ради стицања без основа, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3169/19 од 20.11.2019. године, у седници већа одржаној дана 28.10.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж 3169/19 од 20.11.2019. године у делу којим је одбијен тужбени захтев за исплату накнаде за коришћење кат.парц бр. .. КО ... за период од 01.04.2007.године до 31.03.2014.године, у том делу жалба туженог се одбија и потврђује пресуда Основног суда у Мионици П 190/17 од 17.01.2019. године, те **ПРЕИНАЧУЈЕ** решење о трошковима другостепеног поступка, тако што се одбија захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 96.704,00 динара, у року од 15 дана по пријему пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Мионици П 190/17 од 17.01.2019. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да му на име стицања без основа због коришћења кат.парцеле .. КО ..., за период од 01.04.2007. године до 31.05.2018. године исплати укупан износ од 701.588,00 динара, у појединачним месечним износима, са законском затезном каматом, ближе наведено тим ставом изреке. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова поступка исплати износ од 210.432,00 динара, са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 3169/19 од 20.11.2019. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда у делу става првог изреке, тако што је одбијен, као неоснован тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужени да

му плати на име стицања без основа због коришћења кат.парцеле .. КО ..., за период од 01.04.2007. године до 31.03.2014. године, појединачне месече износе, са законском затезном каматом, као у наведеном ставу, док је одбијена као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда у преосталом делу става првог изреке, за период од априла 2014. године до 31.05.2018. године, у појединачним месечним износима, са припадајућом каматом, као у наведеном ставу. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка из става другог изреке првостепене пресуде, тако што је обавезан тужени да тужиоцу на име трошкова поступка исплати износ од 189.432,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженом на име трошкова другостепеног поступка исплати износ од 6.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, у делу којим је преиначена првостепена пресуда, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Ревизија је дозвољена на основу члана 403. став 2. тач.2. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11... 18/20).

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је оценио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је уписани ималац права коришћења на кат. парцели број .. КО ... површине 0.01.77 ха, градско грађевинско земљиште у државној својини Републике Србије. У периоду између 1980. и 1982. године тужени је извршио заузеће ове парцеле у претежном делу њене површине, заузео је 172 м² и фактички за ту површину проширио свој посед од суседне парцеле, са дозволом надлежног органа изградио трафо станицу и оградио целокупан посед, оградом од жице са бетонским стубовима. Правноснажном пресудом Окружног суда у Ваљево Гж 380/08 од 18.08.2008. године утврђено је да је тужени „Електро Србија“ ДОО Ваљево – „Електродистрибуција“ Лазаревац, заузео југозападни део кат.парцеле .. КО ... површине 0.01.77 ха, а у корист кат.парцеле број .. КО ... и обавезан је тужени да заузети део парцеле преда у државину тужиоцу и са истог уклони мобилни трафо површине 10 м², светилке и жичану ограду са бетонским стубовима. Тужилац је покренуо поступак ради принудног извршења, али извршење није могао да исходи. Његов предлог за извршење је одбијен решењем Основног суда у Ваљево ИПВ ИПр 19/11 од 01.11.2011. године, јер на парцели не постоји мобилни трафо као посебна покретна ствар, коју је могуће уклонити неvezано за функционисање друге ствари – трафо станице чији је спорни трансформатор са оградом и светилкама саставни део. Налазом вештака је утврђено да је највећи део катастарске парцеле .. унутар ограђеног дела којим је обезбеђен простор око објекта (површина 172 м²), док се остатак парцеле од свега 5 м² налази ван ограђеног дела.

Предмет овог спора је накнада због немогућности коришћења земљишта од стране тужиоца као носиоца стварног права на парцели чији је већи део тужени заузео и држи у поседу, без основа у споразуму или акту надлежног органа.

Висина накнаде је утврђена путем вештачења, у месечним износима, према тржишним условима осликаним ценом закупа за заузети део парцеле површине 172 м², за утужени период од 01.04.2007.године до 31.05.2018.године обрачуната је по месецима. У складу са налазом вештака, тужилац је определио свој тужбени захтев.

Код изнетог стања ствари, првостепени суд је оценио да је тужбени захтев основан, приговор застарелости неоснован и применом члана 210. и 317. Закона о облигационим односима, усвојио је тужбени захтев у целости.

Другостепени суд је нашао да је првостепени суд правилно и потпуно утврдио чињенично стање, да је правилном применом материјалног права обавезао туженог на исплату накнаде тужиоцу за период од априла 2014. године до 31.05.2018. године, али да није правилно одлучио о приговору застарелости, односно о делу тужбеног захтева који се односи на накнаду тражену за период од 01.04.2007.године до 31.03.2014.године. Према ставу другостепеног суда, тужени је дужан да тужиоцу плати накнаду за коришћење земљишта у висини закупа градског грађевинског земљишта за период који није захваћен трогодишњим роком застаревања, а у преосталом захтев је неоснован због застарелости. При том, цењене су околности да тужени бесправно користи део парцеле на којој право коришћења има тужилац, да и поред пресуде и покренутог поступка извршења није тужиоцу предао заузети део парцеле, да у дугом временском периоду не плаћа новчану накнаду тужиоцу за земљиште које користи. Међутим, другостепени суд је сматрао да се према околностима случаја примењује рок застарелости потраживања закупнине од три године, прописан одредбом члана 375. Закона о облигационим односима. Уз оцену о наступелој застарелости потраживања по трогодишњем року застаревања, преиначењем првостепене пресуде од стране другостепеног суда део тужбеног захтева је одбијен.

Основано се ревизијом тужиоца указује да је другостепени суд погрешном применом материјалног права преиначио првостепену пресуду.

По налажењу Врховног касационог суда, правни основ потраживања тужиоца је стварно правног карактера. Околност да је цена закупа послужила као одговарајући параметар за обрачун накнаде, не утиче на другачију квалификацију о природи потраживања, имајући у виду да закуп није уговорен, ни успостављен.

Тужилац је ускраћен да се својим правом користи због заузећа извршеног од стране туженог и изведеном градњом као трајном променом. У раније вођеној парници, окончаној у 2008.години, правноснажном пресудом усвојен је захтев за утврђење да је енергетски субјекат заузео одређени део кат.парцеле .. у површини од 0.01,77 ха у корист кат.парцеле број .. у КО ... . Однос између енергетског субјекта као власника повласног добра по фактички успостављеној службености и тужиоца, односно његовог правног претходника, није регулисан исплатом одговарајуће накнаде. Парцела је само површином од 5м² изван ограђеног дела у поседу туженог, а свом осталом површином је унутар ограђеног круга трафо станице туженог и као таква је изван моћи тужиоца да је користи. На случај изградње енергетског објекта и заштитног ограђивања захватом суседне парцеле, кад међусобни однос имаоца парцеле и енергетског субјекта, није регулисан, примењују се одредбе општег закона; Закона о основама својинско правних односа. Сходно члану 53. став 3. овог закона, тужилац остварује право на накнаду због немогућности коришћења земљишта (послужног добра), унутар ограђеног простора трафостанице као енергетског објекта у посебном режиму заштите, коришћења и

одржавања, регулисаном прописима о енергетици. Овде је реч о накнади из стварног права.

Питање застарелости потраживања накнаде зависи од њене правне природе. За накнаде из стварног права, одредбама Закона о основама својинско правних односа није прописан посебан рок застарелости. Таква накнада застарева у општем року из члана 371. Закона о облигационим односима. То значи да утужено потраживање ни делом није захваћено застарелошћу. По налажењу ревизијског суда, правилно је одлучио првостепени суд када је тужбени захтев у целости усвојио. Зато је одлучено као у изреци.

Тужени је парницу изгубио и дужан је да тужиоцу накнади трошкове поступка, према члану 153. став 1. ЗПП. Поред правноснажно досуђене накнаде трошкова првостепеног поступка, тужиоцу припада и накнада трошкова поступка по ревизији. Према успеху у поступку по овом ванредном правном леку, тужиоцу припада накнада коју тражи у укупном износу од 96.704,00 динара (опредељено за састав ревизије 18.000,00 динара, таксу на ревизију и таксу на одлуку по ревизији по 39.352,16 динара).

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци, на основу члана 416. став 1. и члана 165. став 2. ЗПП.

**Председник већа-судија
Весна Субић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић